

PABLO PICASSO

(1881–1973)

grafické dílo
graphic works

PABLO PICASSO

Grafiky z let 1904–1968

Pablo Picasso se narodil roku 1881 v Málaze. Jako mladý malíř se stal prvořadým talentem barcelonské umělecké scény období secese. Španělsko, Barcelona, Paříž, to bylo pro Picassa vzrušující ohnisko jeho světa. Krokem k opravdové slávě bylo však jeho přesídlení do Paříže roku 1904. A tímto rokem také začíná datace prvního grafického listu, představeného na výstavě v Galerii MIRO.

Vystavený soubor lze rozdělit do dvou odlišných částí. První jsou Picassovy rané grafické práce, z let 1904–1905, druhou část tvoří pozdější grafické listy, až na jednu výjimku (akvatinta *Devět hlav* z roku 1934), tisky vytvořené od roku 1947 do roku 1968.

Rané práce představuje jediný, ale zato velkolepý cyklus čtrnácti grafik vytvořených v letech 1904–1905. Jsou to Picassovy tisky z doby pozdního modrého a počátku růžového období. Tiskové desky k těmto grafikám zakoupil roku 1913 slavný obchodník a Picassův galerista Ambroise Vollard, který je zpevnil, grafiky vytiskl a vydal soubor v nákladu 250 nečíslovaných a nesignovaných kusů. Cyklus byl nazván *Les Saltimbanques* (Kejklíři). Jeden soubor je také ve sbírce pražské Národní galerie.

Počínaje novým stoletím, Picasso byl stále více přitahován Paříží. Již roku 1901, ve svých dvaceti letech, měl u Vollarda v Rue Laffitte výstavu. Modrý styl se vyznačoval vypjatým sociálním cítěním, Picasso zobrazoval žebráky, chudáky a lidi z okraje společnosti. Růžový styl byl méně moralistní, autor zůstal spíše pozorovatelem, celý svět se mu stal divadlem či cirkem. Již tato díla mladého Španěla proslavila, ale jeho objevitelská touha ho vedla dál.

Picasso je znám především jako zakladatel a hlavní protagonista kubismu. Jeho význam pro české umění byl mimořádný a přispíval k tomu svou kultivovanou sběratelskou činností i Dr. Kramář. Kubismus se stal v Čechách stylem mladé generace a unikátně ovlivnil volné i užité umění a dokonce i architekturu. Malíř Emil Filla souběžně sledoval Picassovu kubistickou dráhu až do čtyřicátých let. Ani sám Picasso nebyl tak věrný kubistickému stylu jako Filla.

První světová válka přervala vývoj umění ve všech směrech a ukončila i mnohé mezilidské vztahy. Také Picasso se vydal po nových cestách umění. Vnímá nové impulsy neoklasicismu i surrealismu. Originálně rozváděl své zkušenosti se syntetickým kubismem i koláží. Zúčastnil se první surrealistické výstavy v roce 1925. Surrealistické motivy, především tělesné deformace, tvarově blízké primitivním živočišným formám, se staly pro Picassa charakteristickým znakem i pro příští desetiletí. Třicátá léta jsou na výstavě zastoupena pouze jednou grafikou – *Devět hlav*, datovanou 9. 11. 1934. Jakoby si tu Picasso ověřoval své technické schopnosti, vyjádřit kresbou obrysové linie i prostor. Využívá kvalit tiskařské černě, pro vyjádření hloubky a měkkosti. Systém seřazených obrazových políček připomene také satirické grafické listy, vášnivě namířené proti generálu Frankovi.

Ve čtyřicátých letech vytvořil Picasso velmi expresivní formu kubismu, která měla velký vliv v poválečném výtvarném umění. Z vystavených grafik nese stopy tohoto expresivního kubismu především velká akvatinta *Egyptanka, Torzo ženy* z roku 1953. Po druhé světové válce se Picasso věnoval litografii. V pařížské dílně Fernanda Mourlota vznikly v letech 1945–1949 stovky litografií.

Mimořádná kreativita popírající častou šepedchozí, přivedla Picassa k zájmu o historii umění. Jeho variace na obrazy Velázquezovy, Delacroixovy, Rembrandtovy jsou toho důkazem. Pro zde vystavenou kolekci jsou však nejdůležitější inspirace dílem Cranachovým a Goyovým. Lucas Cranach mladší Picassa okouznil. Odtud pochází ona – pro Picassa neobvyklá staticnost některých portrétů ze 40. nebo 50. let. Inspirací těmto portrétům, vyznačujícím se často temným pozadím, byly strnulé, ale psychologicky a výtvarně pozoruhodné renesanční portréty.

Goyův vliv je pak jistě nesporný v samotném Picassově přístupu k umění. Samotné vědomí odlišnosti umělce od ostatních, odlišnosti Španělska od zbytku Evropy, toto vědomí dodávalo Picassovi odvahu a sílu k nespoutané originalitě. Často v dramatickém kontrastu k francouzské umělosti a kultivovanosti.

Nejsrozumitelnějšími počiny v tomto směru jsou jeho raná díla s kejklíři a žebráky, ale jistě i samy Avignonské slečny, tím spíše, že se nejedná o žádný výjev z idylického provensálského města, ale z barcelonského nevěstince v Avignonské ulici. Ale především jsou tu býčí zápasy, pro Goyu i Picassa divadlo světa, vzrušující pozůstatek mytických časů. Picasso se k některým tématům stále vracel, býčí zápasy jsou jedním z nich. Nakonec i první Picassova grafika, *Levák* z roku 1899 zobrazovala výjev z býčích zápasů, pikadora, který přenesen z tiskové desky na papír stal se stranově převrácený, tedy levákem.

Na výstavě je také několik grafik z roku 1968. V tomto roce, přesněji v rozmezí od 16. 3. do 5. 10. vytiskl v Mougins společně s tiskařem Crommelynckem 347 grafik. Většinou na svá milovaná témata - korida, antický mýtus, malíř a jeho model, cirkus. Picassovi bylo v roce 1968 osmdesát sedm let, ale nebyl to jeho poslední velký grafický cyklus, dalších 156 leptů vytiskl v letech 1970–1972. Tiskaře Pierra Crommelyncka zachytil Picasso na akvatintě z 22. 9. roku 1966. Také tato akvatinta je vystavena v Galerii Miro.

Třicet tři grafik pochází od renomované německo-švýcarské galerie. Grafiky (lepty, suché jehly, akvatinty, litografie a jeden barevný linoryt) jsou evidované v soupisových katalozích Picassových grafik. Ať již se jedná o soupis litografických prací, zpracovaný Picassovým tiskařem Fernandem Mourlotem nebo o soupis grafik, který vytvořil Georges Bloch.

PABLO PICASSO

Prints, 1904–1968

Pablo Picasso was born in Málaga in 1881. As a young painter he became one of the top talents of Barcelona's Art Nouveau scene. Spain, Barcelona, Paris – these were the exciting centres of Picasso's world. His move to Paris in 1904, though, was a step towards true fame. The first print shown at the exhibition at MIRO Gallery is dated that same year.

The collection of prints on show may be divided into two parts: Picasso's early prints from 1904–1905, and his later prints which, with one exception (his 1934 aquatint *Nine Heads*), were created from 1947 till 1968.

His early work represents his only series, albeit a spectacular one, of fourteen prints created in 1904–1905. These are from Picasso's late Blue Period and early Rose Period. Famed art dealer Ambroise Vollard purchased the printing plates in 1913 and reinforced, printed and published editions of 250 unsigned, unnumbered impressions. The series was called *Les Saltimbanques* (The Acrobats). One edition is also in the collections of the National Gallery in Prague.

At the start of the new century, Picasso was increasingly attracted to Paris. In 1901, at just twenty years of age, he had an exhibition at Vollard's gallery on Rue Laffitte. Picasso's Blue Period is marked by intense social awareness, depicting beggars, paupers and people from the fringes of society. The Rose Period had a less moralistic tone and the artist remained more of an observer with the world being his theatre or circus. Though these works already brought fame to the young Spaniard, his desire for discovery led him further.

Picasso is primarily known as the founder of Cubism. His impact on Czech art was exceptional, and Dr. Kramář's sophisticated art collecting further fuelled this impact. Cubism became the style of the young generation in the Czech lands and had a unique influence on both fine and applied art as well as architecture. Painter Emil Filla pursued Picasso's Cubism up until the Forties; not even Picasso himself was as faithful to Cubism as Filla.

World War I completely disrupted the arts and even ended many personal relationships. Picasso also set out on new artistic avenues. He viewed new stimuli towards Neoclassicism and Surrealism and developed his experience from Synthetic Cubism and collage in an original manner. He participated in the first Surrealist exhibition in 1925. Surrealist motifs, primarily bodily deformations close in shape to primitive, beastly forms, were a characteristic feature in Picasso's work over the coming decades. Just one print in the exhibition represents the *Thirties: Nine Heads*, dated 9 November 1934. In it Picasso seems to verify his technical ability to express space by drawing contour lines. He uses the qualities of printing ink to show depth and softness. The arrangement of lined-up picture frames is also reminiscent of satirical prints passionately aimed against General Franco.

In the Forties Picasso created a highly expressive form of Cubism that had a strong influence on post-war art. Of the prints on display, traces of this expressive Cubism can be primarily seen on the large aquatint *Egyptian, Torso of a Woman* from 1953. Picasso focused on lithography after World War II and made hundreds of lithographs in Fernand Mourlot's Paris studio in 1945–1949.

Exceptional creativity, often refuting everything prior, led Picasso to his interest in art history as seen in his variations on paintings by Velázquez, Delacroix and Rembrandt. For the collection exhibited here, however, the most important inspiration is the works of Cranach and Goya. Young Picasso was enchanted by Lucas Cranach the Younger. This is the source of what was for Picasso an unusual static character in several portraits from the Forties and Fifties. These portraits, often distinguished by a dark background, were inspired by stiff, yet psychologically and artistically remarkable Renaissance portraits.

Goya's influence is irrefutable in Picasso's own approach to art. The very awareness that the artist was different from others, that Spain is different from the rest of Europe, bestowed Picasso with the courage and strength to impose his unbridled originality, often in dramatic contrast to French reserve and sophistication.

His most understandable undertakings in this regard are his early works featuring acrobats and beggars and certainly *Les Femmes d'Alger* – all the more because it depicts not a scene from an idyllic town in Provence, but from an Avignon Street bordello in Barcelona. But primarily there's bullfighting, the world as a stage for both Goya and Picasso, an exciting vestige of mythical times. Picasso continued to return to several themes, and bullfighting was one of these. Picasso's very first print, *El Zurdo* (the left-handed man) from 1899, depicted a bullfighting scene, a picador whose image is reversed after being transferred from the printing plate and is thus a "lefty".

There are also several prints from 1968 on exhibit. That year, precisely from 16 March till 5 October, he printed 347 prints at Mougins together with printmaker Crommelynck. Most of the prints were on his beloved themes – bullfighting, antique myth, the painter and his model, the circus. Though Picasso was 87 years old in 1968, this was not his last major series of prints; he printed another 156 etchings in 1970–1972. Picasso depicted printmaker Pierre Crommelynck in an aquatint from 22 September 1966. This aquatint is also exhibited at Miro Gallery.

Thirty-three prints have been loaned from a renowned German–Swiss gallery. The prints (etchings, drypoints, aquatints, lithographs and one colour linocut) are listed in the catalogues raisonnés of Picasso's prints *Picasso Lithographs* by Fernand Mourlot and *Pablo Picasso: Catalogue of the Printed Graphic Work* by Georges Bloch.

**Autoportrét v cirkuse, přemístěný a zdvojený ve snu, s Jacqueline jako akrobatkou na kouli,
26. 3. 1968**

*Self-portrait in circus, translocated and doubled in a dream, with Jacqueline as acrobat on a ball,
26. 03. 1968*

lept na papíře Vélín / *etching on the Vélín paper*

signováno a číslováno v desce s datem: „26. 3. 68“

signed and numbered in a board with date: „26. 03. 68“

42,2 x 34,5 cm / 61,2 x 56,3 cm

Literatura / Literature

Georges Bloch, Pablo Picasso, Tome II, Catalogue de l'oeuvre grave et lithographie 1966-1969, Editions Kornfeld et Klipstein, Bern 1977, kat. č. / *cat. No.* 1489, str. / *page* 108.

Brigitte Baer, „Picasso Peintre-Graveur“, Catalogue raisonné de l'oeuvre grave, 1966-1968, Editions Kornfeld, Bern 1994, díl / *part* 6, str. / *page* 175, kat. č. / *cat. No.* 1504.

Poznámka

Vydáno v edici Galerie Louise Leiris, Paris, 1969. Dodatečně k nákladu 50 signovaných a číslovaných exemplářů bylo vytištěno 17 autorských tisků.

Note

Published in the edition of Louis Leiris Gallery, Paris, 1969. Additionally to the load of 50 signed and numbered specimens were printed 17 author prints.

Egyptanka, torzo ženy, 1953

Egyptian, torso of a woman, 1953

akvatinta na papíře Arches, 2. stav ze 2 / *aquatint on the Arches paper, 2nd shape from 2*
dole vpravo signováno, dole vlevo číslováno / *signed at the bottom right, numbered at the bottom left: 35/50*
82,5 x 46,7 cm / 90,6 x 62,4 cm

Náklad / Load

50 číslovaných exemplářů od Lacouriere vytištěných a v roce 1954 v Paříži v Galerie Louisea vydaných + 15 autorských exemplářů.
Kromě toho existují čtyři nebo pět exemplářů na papíře Arches. 3 na papíře Rives vytištěných Crommelynckem a 1 tisk na papíře Arches z 1. stavu.
50 numbered specimens from Lacouriere, printed and published in 1954 in Paris in the Louis Gallery + 15 author specimens.
Apart of it exist 4 or 5 specimens on the Arches paper. 3 on the Rives paper, printed by Crommelynck and 1 print on the Arches paper from 1st shape.

Literatura / Literature

Georges Bloch, Pablo Picasso. Katalog des graphischen Werkes 1904-1967, díl / *part I*, Bern 1975, č. / *No. 746*, str. / *page 168*;
Brigitte Baer, Picasso. Peintre-Graveur. Catalogue Raisonné de l'oeuvre grave et des monotypes. 1946-1958, díl / *part 4*, Bern 1988,
str. / *page 906*, vyobrazeno na str. / *shown on the page 211*

Štace kočovných komediantů s Hibou a Bouffonem objímajícími ženu, 1969

The stand of traveling comedians with Hibou and Bouffon embracing a woman, 1969

suchá jehla na papíře / *drypoint on paper*

signováno a číslováno s datem / *signed and numbered with date: „02. 08. 68. I.“*

31,6 x 31,5 cm / 49,2 x 45,5 cm

Vydáno / *Published*

50 a 17 AP; exemplář / *specimen 31/50*

Literatura / *Literature*

Georges Bloch, Pablo Picasso, Tome II, Catalogue de l'oeuvre grave et lithographie 1966-1969, Editions Kornfeld et Klipstein, Bern 1977, kat. č. / *cat. No. 1713*, str. / *page 263*.

Brigitte Baer, „Picasso Peintre-Graveur“, Catalogue raisonné de l'oeuvre grave, 1966-1968, Editions Kornfeld, Bern 1994, díl / *part 6*, str. / *page 457*, kat. č. / *cat. No. 1729*, II. B.

Poznámka

Vydáno v edici galerie Louise Leiris Paris, 1969. Dodatečně k nákladu 50 signovaných a číslovaných exemplářů bylo vytištěno 17 autorských tisků.

Note

Published in the edition of Louis Leiris Gallery, Paris, 1969. Additionally to the load of 50 signed and numbered specimens were printed 17 author prints.

Žena v křesle, 4. 12. 1948

Woman in a chair, 04. 12. 1948

litografie na papíře Arches, 4. stav ze 6, na zadní straně Fernandem Mourlotem tužkou značeno, číslováno a monogram:
FM 138, 4e état, 6/6

*lithography on the Arches paper, 4th shape from 6, marked by pencil on the back side by Fernando Mourlot, numbered
and monogram: FM 138, 4e état, 6/6*

69,8 x 54,7 cm

Literatura / Literature

Fernand Mourlot, Picasso Lithographe 1947-1949, díl II / *part II*, Paris 1950, č. / No. 138, str. / *page* 128, vyobrazeno na str. / *shown on the page* 132;

Fernand Mourlot, Picasso Lithograph, Paris 1970, č. / No. 138, vyobrazeno na str. / *shown on the page* 118;

Georges Bloch, Pablo Picasso. Katalog des graphischen Werkes 1904-1967, Bd. I, 3. Aufl, Berne 1975, č. / No. 1353, str. / *page* 294;

Bernd Rau, Pablo Picasso. Die Lithographien. Werkverzeichnis, Einleitung von Ernst-Gerhard Guse, Verlag Gerd Hatje, Stuttgart

1988, č. / No. 401, str. / *page* 245;

Andreas Stolzenburg, Picasso und die Lithographie, Leipzig 1997, str. / *page* 56f.

Poznámka

Jeden z 6 exemplářů rezervovaných pro umělce a tiskaře (z tohoto stavu neexistuje náklad).

Note

One of the 6 specimens reserved for artist and printer (a load from this stage does not exist).

V cirkuse: akrobati, žirafa a koupající se ženy, 1968

In the circus: acrobats, giraffe and bathing women, 1968

lept na papíře Vélín, signováno a číslováno v desce s datem „11. 4. 68. I“
etching on the Vélín paper, signed and numbered in the board with date „11. 04. 68. I“
31,4 x 41,6 cm / 45,2 x 56,3 cm

Literatura / Literature

Georges Bloch, Pablo Picasso, Tome II, Catalogue de l'oeuvre grave et lithographie 1966-1969, Editions Kornfeld et Klipstein, Bern 1977, kat. č. / *cat. No.* 1504, str. / *page* 123.

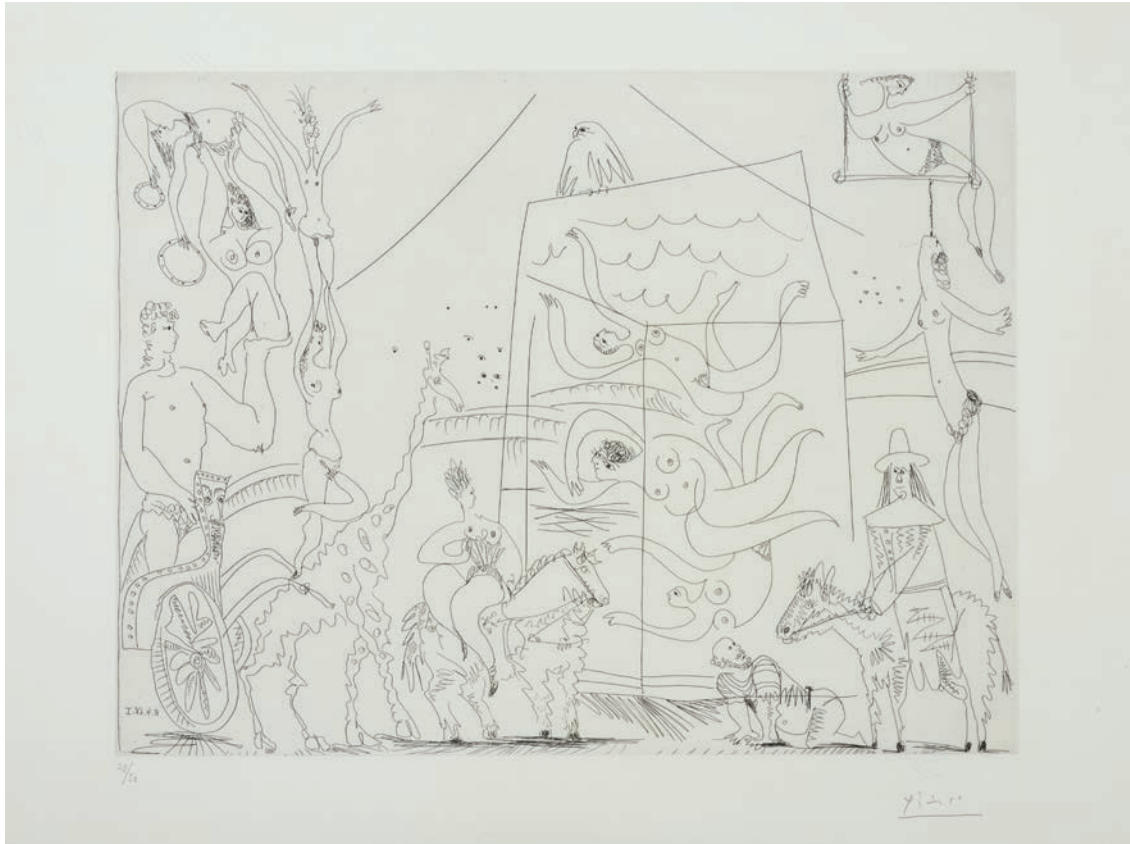
Brigitte Baer, „Picasso Peintre-Graveur“, Catalogue raisonné de l'oeuvre grave, 1966-1968, Editions Kornfeld, Bern 1994, díl / *part* 6, str. / *page* 195, kat.č. / *cat. No.* 1520.

Poznámka

Vydáno v edici galerie Louise Leiris Paris, 1969. Dodatečně k nákladu 50 signovaných a číslovanych exemplářů bylo vytištěno 17 autorských tisků.

Note

Published in the edition of Louis Leiris Gallery, Paris, 1969. Additionally to the load of 50 signed and numbered specimens were printed 17 author prints.

V aréně: picador a toreador, 1947

In the arena: picador and toreador, 1947

cukrovaná akvatinta na papíře Vélín / *sugared aquatint on the Vélín paper*

v desce datováno „3. 3. 47“ (zrcadlově obrácené) / *dated in the board „03. 03. 47“ (reflective)*

29,7 x 40,8 cm / 45,4 x 55,4 cm

Literatura / Literature

Georges Bloch, Picasso, Bd. I, Catalogue de l'oeuvre grave et lithographie 1904-1967, Bern 1975 [3. vydání / *3rd edition*],

č. / No. 1352, str. / page 294.- Brigitte Baer, Picasso Peintre-Graveur. Catalogue Raisonné de l'Oeuvre Grave et des Monotypes 1946-1958, Bern 1988, díl / part IV., č. / No. 783 C., str. / page 77

Poznámka

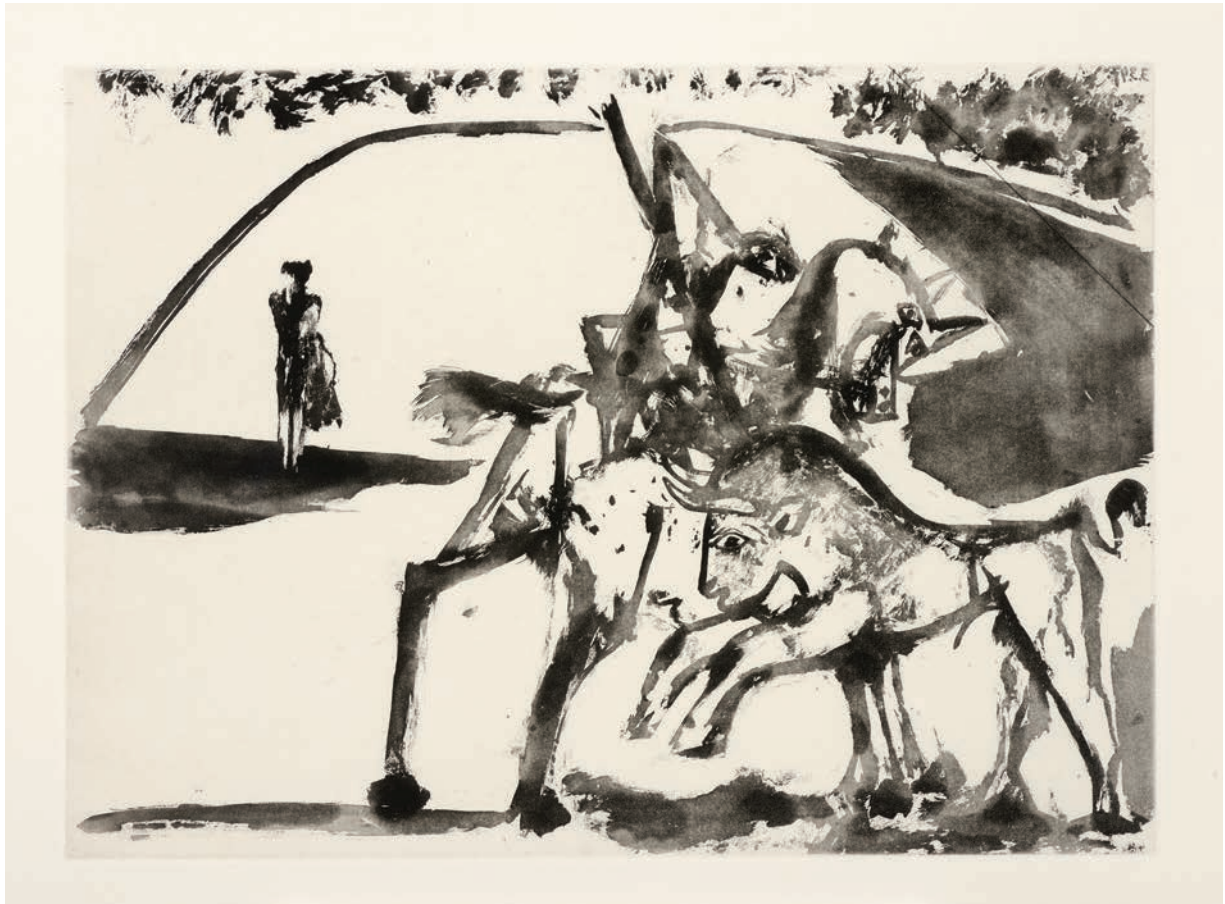
783A. 5 zkušebních tisků, některé signované a značené, 15 exemplářů bez pokované desky, 3 exempláře v černé barvě na šrafované desce.

Tiskař: Lacouriere (783A.-783B.); Crommelynck (783C.).

Note

783A. 5 test prints, some of them signed and marked, 15 specimens without metallized board, 3 specimens in black colour on the shaded board.

Printer: Lacouriere (783A. – 783B.); Crommelynck (783C.).

Žena v křesle č. 1, 23. 12. 1948

Woman in a chair No. 1, 23. 12. 1948

litografie na papíře Arches, 7. stav z 11 na zadní straně Fernandem Mourlotem tužkou značeno, číslováno a monogram: FM 134, 1e etat du report, 6/6

lithography on the Arches paper, 7th shape from 11 on the back page by pencil by Fernando Mourlot, numbered and monogram: FM 134, 1e etat du report, 6/6

69,5 x 54,5 cm

Literatura / Literature

Fernand Mourlot, Picasso Lithographe 1947-1949, díl / *part II.*, Paris 1950, č. / *No.* 134, str. / *page* 104, vyobrazení na str. / *illustration on the page* 111;

Fernand Mourlot, Picasso Lithograph, Paris 1970, str. / *page* 134, str. / *page* 108;

Bernd Rau, Pablo Picasso. V litografii / *In lithography*. Soupis / *Inventory*, Einleitung von Ernst-Gerhard Guse, Verlag Gerd Hatje, Stuttgart 1988, č. / *No.* 382, vyobrazeno na str. / *illustration on the page* 241; Andreas Stolzenburg, Picasso und die Lithographie, Leipzig 1997, str. / *page* 56.

Poznámka

Velikost papíru: 76,7 x 56 cm

7. stav z 11, 1 z 6 exemplářů rezervovaných pro umělce a tiskaře (z tohoto stavu neexistuje náklad).

Note

Size of the paper: 76,7 x 56 cm

7th shape from 11, 1 from 6 specimens reserved for artists and printers (load from this shape does not exist).

V aréně: bodnutí II, 1949

In the arena: sting II, 1949

akvatinta na papíře Vélín / *aquatint on the Vélín paper*
34,7 x 27,5 cm

Literatura / *Literature*

Brigitte Baer, Picasso, Peintre-Graveur, Tome IV, Catalogue raisonné de l'oeuvre grave et des monotypes 1946-1958, vydáno / *published* Kornfeld, Paris / Zurich 1988, kat. č. / *cat. No.* 837 A, str. / *page* 109.

Dvě hlavy

Two heads

návrh na knižní obal, pro I. díl čtyřdílného vydání souborného díla od F. Mourlota

„Picasso Lithographe“, 6. 3. 1949

design for book cover, for the 1st part of the 4-part edition of collective work from F. Mourlot

„Picasso Lithographe“, 06. 03. 1949

litografie na papíře / *lithography on paper*

datováno v desce, nahoře vpravo stranově obráceno „49-06-03“, signováno Fernandem Mourlotem / *dated in the board, top right turned side „49-06-03“, signed by Fernando Mourlot*

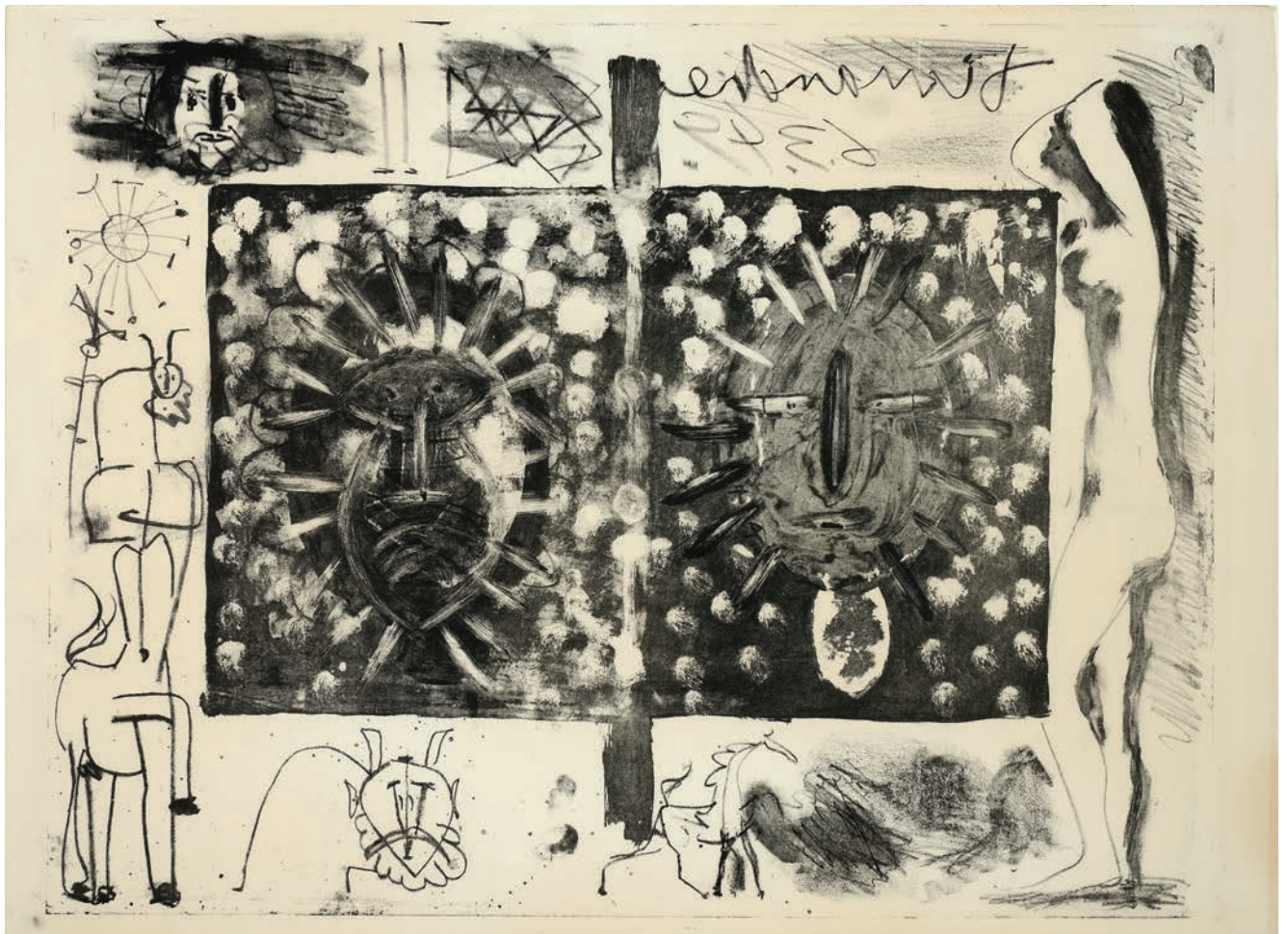
53,5 x 70 cm

Literatura / *Literature*

Fernand Mourlot, „Picasso Lithograph“, Andre Sauret Editions du Livre, Paris 1970, kat. č. / *cat. No.159, str. / page 136.*

Ulrike Gauss, „Pablo Picasso – Litografie / *Lithography*“, Grafické museum / *Graphic Museum Pablo Picasso Munster*, sbírka / *collection Huizinga*, Hatje Cantz Verlag, Munster

2000, kat. č. / *cat. No. 475 / 159, str. / page 178*

Portrét mladého děvčete, 19. 1. 1968

Portrait of a young girl, 19. 01. 1968

Exemplář: Bon a tirer, 2. 4. 1964

Specimen: Bon a tirer, 02. 04. 1964

suchá jehla / lept na papíře Vélín / *drypoint / etching on the Vélín paper*

signováno dole vpravo a označeno / *signed at the bottom right and marked „Bon a tirer, 6, 18. 01. 68.“*

v desce datováno dole vlevo, stranově obráceno / *dated in the board at the bottom left, turned sides „02. 04. 64.“*

55 x 40 cm

Vystaveno / *Exhibited*

„Picasso. Exclusiv aus Privatsammlungen“, Einführungstext von Roland Doschka, Glaspalast Augsburg,

16. února - 16. května 2005 / *February 16 – May 16, 2005*

Heidelberg, 2005, str. / *page 87* (celostránkové vyobrazení / *full-page illustration*).

Literatura / *Literature*

Georges Bloch, „Pablo Picasso“, Tome I, Catalogue de l'oeuvre grave et lithographie

1904-1967, Editions Kornfeld et Klipstein,

Bern 1975, kat. č. / *cat. No. 1370*, str. / *page 299* („Bon a tirer“- Exemplar; tady: „Tete de Faune“).

Brigitte Baer, „Picasso, Peintre-Graveur“, Catalogue raisonné de l'oeuvre grave et des monotypes 1959-1965, Paris / Zurich 1989,

díl / *part 5.*, str. / *page 182*, kat. č. / *cat. No. 1163 Ba.*

Poznámka

Tento list „Bon a tirer“ byl otištěn jenom jednou bez nákladů. Kromě toho existuje náklad na Velin 50 signovaných a číslovaných exemplářů + 15 signovaných autorských exemplářů.

Note

This list „Bon and tirer“ was only once printed without loads. Except this, there is a load for Velin of 50 signed and numbered specimens + 15 signed author specimens.

Výstava keramiky, Vallauris 1959

Exhibition of ceramics, Vallauris 1959

barevný linoryt na papíře, signováno a číslováno „149/175“ / *colored linocut on paper, signed and numbered „149/175“*
75 x 62 cm

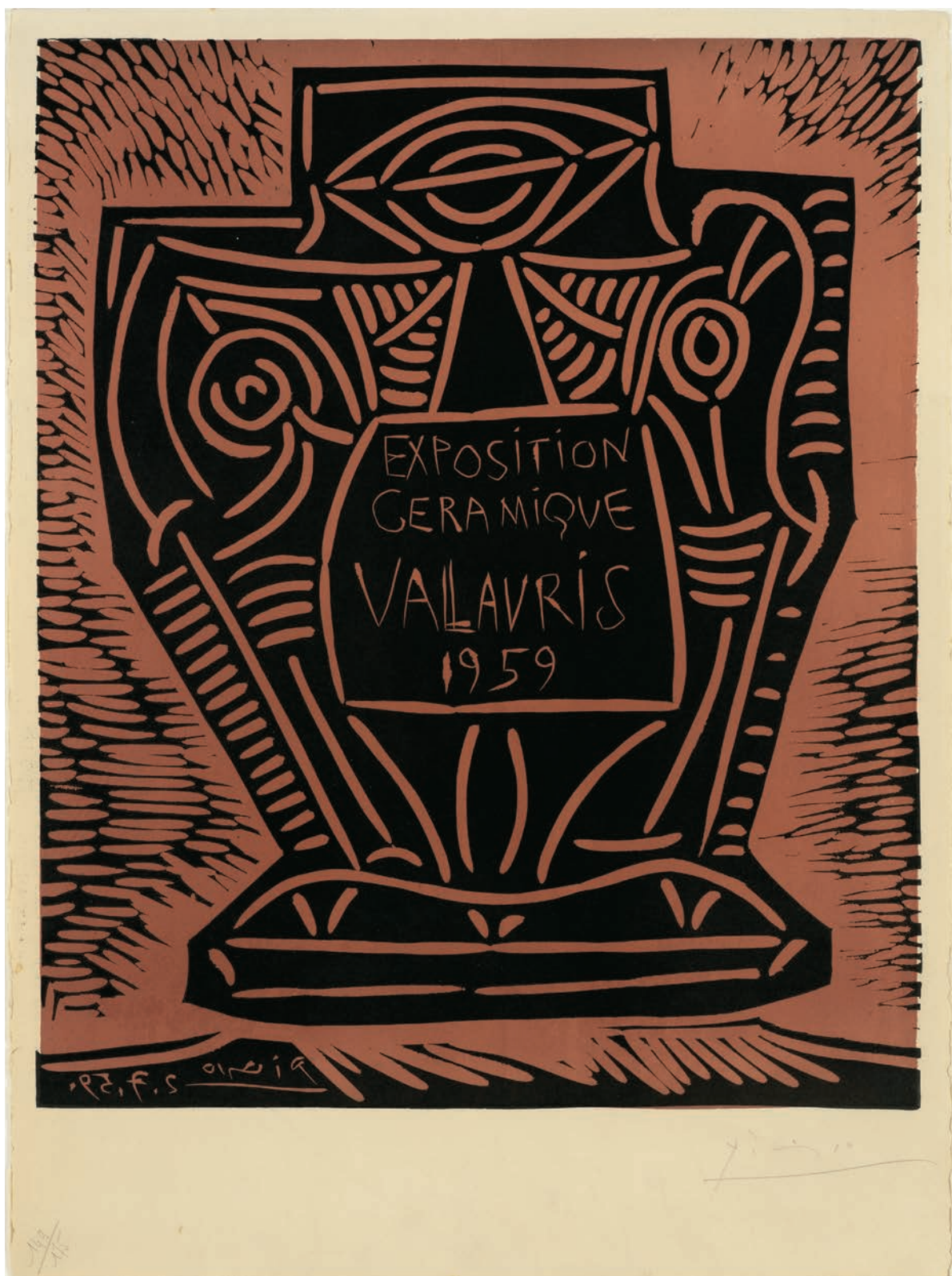
Vystaveno / Exhibited

„Picasso - Linoleum Cuts, The Mr. and Mrs. Charles Kramer Collection in the Metropolitan Museum of Art“, The Metropolitan Museum of Art, New York; Random House, New York, 7. březen / *March 7* – 12. květen / *May 12*, 1985, kat. č. / *cat. No.* 136.

Literatura / Literature

Georges Bloch, „Pablo Picasso“, Tome I, Catalogue de l'oeuvre grave et lithographie 1904-1967, Editions Kornfeld et Klipstein, Bern 1975, kat. č. / *cat. No.* 1286, str. / *page* 276.

„Picasso - Linoleum Cuts, The Mr. and Mrs. Charles Kramer Collection in the Metropolitan Museum of Art“, The Metropolitan Museum of Art, New York; Random House, New York 1985, kat. č. / *cat. No.* 136, str. / *page* 135.

Rodina kejklířů, 16. 2. 1954

The jugglers family, 16. 02. 1954

litografie na papíře Arches / *lithography on the Arches paper*

na zadní straně značeno „6/6 FM“, „249“ a „M 249“ / *marked on the back page „6/6 FM“, „249“ and „M 249“*
50,4 x 65,3 cm

Náklad / *Load*

50 + 5 AP, exemplář pro Mourlota / *specimen for Mourlot*

Literatura / *Literature*

Fernand Mourlot, Picasso Lithograph, Andre Sauret, Paris 1970, kat. č. / *cat. No. 249, str. / page 208.*

Georges Bloch, Pablo Picasso, Tome I, Catalogue de l'oeuvre grave et lithographie

1904-1967, Ed. Kornfeld et Klipstein, Bern 1975

kat. č. / *cat. No. 753, str. / page 170.*

Pablo Picasso - Die Lithographien, Einleitung von Ernst-Gerhard Guse, Werkverzeichnis von Bernd Rau, Verlag Gerd Hatje, Stuttgart 1988, kat. č. / *cat. No. 589, str. / page 283f a celostránkové vyobrazení / full-page illustration.*

Provenience

Fernand Mourlot, Paris

Poznámka

Mourlot sám uvádí náklad 50 signovaných a číslovaných exemplářů + 5 autorských tisků, přičemž pro něj zamýšlený 6. exemplář nebyl zmíněn

(„6/6 FM“, FM znamená Fernand Mourlot).

Note

Mourlot himself notes a load of 50 signed and numbered specimens + 5 author prints, while for him intended the 6th specimen was not mentioned („6/6 FM“, FM means Fernand Mourlot).

Velká korida, 10. 3. 1949

[Velký býčí zápas], 1. stav, 10. 3. 1949

Great bullfight, 1st shape, 10. 03. 1949

litografie na papíře, dole vlevo datováno „10. 3. 49.“ / *lithography on paper, dated on the bottom left „10. 03. 49“*
na zadní straně označeno sběratelským razítkem „Collection Mourlot“ / *marked on the back page by collector stamp „Collection Mourlot“*
56 x 76 cm

Literatura / Literature

Fernand Mourlot, „Picasso Lithograph“, Andre Sauret Editions du Livre, Paris 1970, kat. č. / *cat. No. 168, str. / page 140.*

Georges Bloch, „Pablo Picasso“, Tome I, Catalogue de l'oeuvre grave et lithographie

1904-1967, Editions Kornfeld et Klipstein, Bern 1975, kat. č. / *cat. No. 598, str. / page 595.*

„Pablo Picasso – Lithographie“, Einleitung von Ernst-Gerhard Guse, Werkverzeichnis von Bernd Rau, Verlag Gerd Hatje, Stuttgart 1988, kat. č. / *cat. No. 448, str. / page 253*

Ulrike Gauss (Hrsg.), „Pablo Picasso - Die Lithographie“, Graphikmuseum Pablo Picasso Munster, Die Sammlung Huizinga, Hatje Cantz Verlag, Munster 2000, kat. č. / *cat. No. 482 / 168, str. / page 184.*

Provenience

Fernand Mourlot, Paris

Poznámka

Picasso označil tento stav na litografickém papíře dole vlevo s datem 10. 3. 1949, proti tomuto údaji označuje datem Mourlot toto dílo na 11. 3. 1949.

Note

Picasso noted this condition on the lithography paper at the bottom left with the date 10. 03. 1949, against this note, Mourlot market this work by the date 11. 03. 1949.

Devět hlav, 7. a 9. 11. 1934

Nine heads, 07. and 09. 11. 1934

mědirytina na papíře / *copperplate on paper*

signatura razítkem vpravo dole, číslováno vlevo dole „10/50“ / *signature by stamp at the bottom right, numbered at the bottom left „10/50“*

31,7 x 22,6 cm

Literatura / *Literature*

Georges Bloch, „Pablo Picasso“, Tome IV, Catalogue de l'oeuvre grave et lithographie 1970-1972, Editions Kornfeld et Klipstein, Bern 1975, kat. č. / *cat. No. 285*, str. / *page 215* a Tome I, Catalogue de l'oeuvre grave et lithographie 1904-1967, kat. č. / *cat. No. 285*, str. / *page 86*.

Poznámka

Exempláře nákladu 1/50 do 15/50 byly vytištěny na starém papíře s širokým okrajem. Exempláře 16/50 do 30/50 na bílém papíře Verge a exempláře 31/50 do 50/50 na tónovaném papíře Verge d'Arches.

Note

Specimens of load 1/50 to 15/50 were printed on an old paper with a wide edge. Specimens 16/50 to 30/50 on white paper Verge and specimens 31/50 to 50/50 on the toned Verge d'Arches paper.

Odjezd, 1951

Departure, 1951

barevná litografie / *coloured lithography*

v desce vlevo dole datováno „20. 5. 51“ (zrcadlově) / *dated at the bottom left in the board „20. 05. 51“ (reflective)*

56 x 66 cm

Literatura / *Literature*

Fernand Mourlot, Picasso Lithographe, Bd. III 1949-1956, Monte-Carlo, 1956, str. / *page* 77. - Fernand Mourlot, Picasso Lithograph, Paris 1970, Nr. 201, S. 180-183 und 184 (Farbabb.). - Georges Bloch, Pablo Picasso. Katalog des graphischen Werkes 1904-1967, Bern 1975, díl 1. / *part* 1., č. / *No.* 686, str. / *page* 157. - Ernst-Gerhard Guse und Bernd Rau, Pablo Picasso. Die Lithographien, Munchen 1988, č. / *No.* 534, str. / *page* 273. - Pablo Picasso. Die Lithographien, Katalog Graphikmuseum Pablo Picasso Munster. Die Sammlung Huizinga, bearb. v. Felix Reuse hrsg. v. Ulrike Gauss (Hg.), Ostfildern-Ruit 2000, č. / *No.* 583, str. / *page* 220.

Poznámka

Toto dílo sjednocuje varianty z 12. března a 20. května, doplněné o dvě tónované desky. Mourlot to označuje za konečný stav.

Náklad: 5 tisků pro umělce a 50 číslovaných a signovaných exemplářů.

Note

This art work unites variations from March 12 and May 20, supplemented by two tinted plates. Mourlot market it as a final shape.

Load: 5 prints for artist and 50 numbered and signed specimens.

Zástup herců, 17. 2. 1954

Crowd of actors, 17. 02. 1954

litografie na papíře Arches / *lithography on the Arches paper*

značeno na zadní straně „250“, „M 250“ a „6/6 FM“ / *marked on the back page „250“, „M 250“ and „6/6 FM“*
50,1 x 65,7 cm

Náklad / *Load*

50 + 5 AP; exemplář pro Mourlota / *specimen for Mourlot*

Literatura / *Literature*

Fernand Mourlot, „Picasso Lithograph“, Andre Sauret, Paris 1970, kat. č. / *cat. No. 250*, str. / *page 208*.

Georges Bloch, „Pablo Picasso“, Tome I, Catalogue de l'oeuvre grave et lithographie

1904 - 1967, Ed. Kornfeld et Klipstein, Bern

1975, kat. č. / *cat. No. 754*, str. / *page 170*.

„Pablo Picasso - Die Lithographien“, Einleitung von Ernst-Gerhard Guse, Werkverzeichnis von Bernd Rau, Verlag Gerd Hatje,

Stuttgart 1988, kat. č. / *cat. No. 590*, str. / *page 283*.

Ulrike Gauss (Hrsg.), „Pablo Picasso - Die Lithographie“, Graphikmuseum Pablo Picasso Munster, Die Sammlung Huizinga,

Hatje Cantz Verlag, Munster 2000, kat. č. / *cat. No. 641 / 250*, str. / *page 236*.

Poznámka

Mourlot sám udává náklad 50 signovaných a číslovaných exemplářů + 5 autorských exemplářů, přičemž pro něj zamýšlený 6. tisk nezmiňuje („6/6 FM“, FM znamená Fernand Mourlot).

Note

Mourlot himself noted a load of 50 signed and numbered specimens + 5 author specimens, while intended for him the 6th print does not mention („6/6 FM“, FM means Fernand Mourlot).

Portrét Piera Crommelyncka, 22. 9. 1966
Portrait of Pierre Crommelynck, 22. 09. 1966

akvanta na papíře Vélín / *aquatint on the Vélín paper*
signováno a číslováno „15/50“ / *signed and numbered „15/50“*
39 x 28 cm

Literatura / Literature

Georges Bloch, Pablo Picasso, Tome I, Catalogue de l'oeuvre gravé et lithographié 1904-1967, Editions Kornfeld et Klipstein, Bern 1975, kat. č. / *cat. No.* 1377, str. / *page* 299.

Brigitte Baer, Picasso, Peintre-Graveur, Tome VI, Catalogue raisonné de l'oeuvre gravé et des monotypes 1966-1968, Editions Kornfeld, Paris / Zürich 1994, kat. č. / *cat. No.* 1399 B. č. 1., str. / *page* 47.

Vzpomínky z dětství: pouliční slavnost s Dobrákem a Obrem, 1968

Memories from childhood: street festival with Good man and a Giant, 1968

akvatinta na papíře Vélín / *aquatint on the Vélín paper*

signováno a číslováno, v desce datováno: "4. 6. 68" / *signed and numbered, dated in the board: „04. 06. 68“*

22,3 x 28,9 cm / 34,8 x 42,1 cm

Literatura / Literature

Georges Bloch, Pablo Picasso, Tome II, Catalogue de l'oeuvre grave et lithographie

1966-1969, Editions Kornfeld et Klipstein, Bern 1977, kat.č. / *cat. No.* 1621, str. / *page* 208.

Brigitte Baer, „Picasso Peintre-Graveur“, Catalogue raisonné de l'oeuvre grave, 1966-1968, Editions Kornfeld, Bern 1994, díl 6 / *part* 6, str. / *page* 342, kat.č. / *cat. No.* 1637.

Poznámka

Vydáno v edici Galerie Louise Leiris, Paris, 1969. Dodatečně k nákladu 50 číslovaných a signovaných exemplářů bylo vytištěno 17 autorských tisků.

Note

Published in the edition of Louis Leiris Gallery, Paris, 1969. Additionally to the load of 50 numbered and signed specimens were printed 17 author prints.

Hlava ženy z pravého profilu, 6. 11. 1963

Head of a woman from right profile, 06. 11. 1963

litografie na papíře / *lithography on paper*

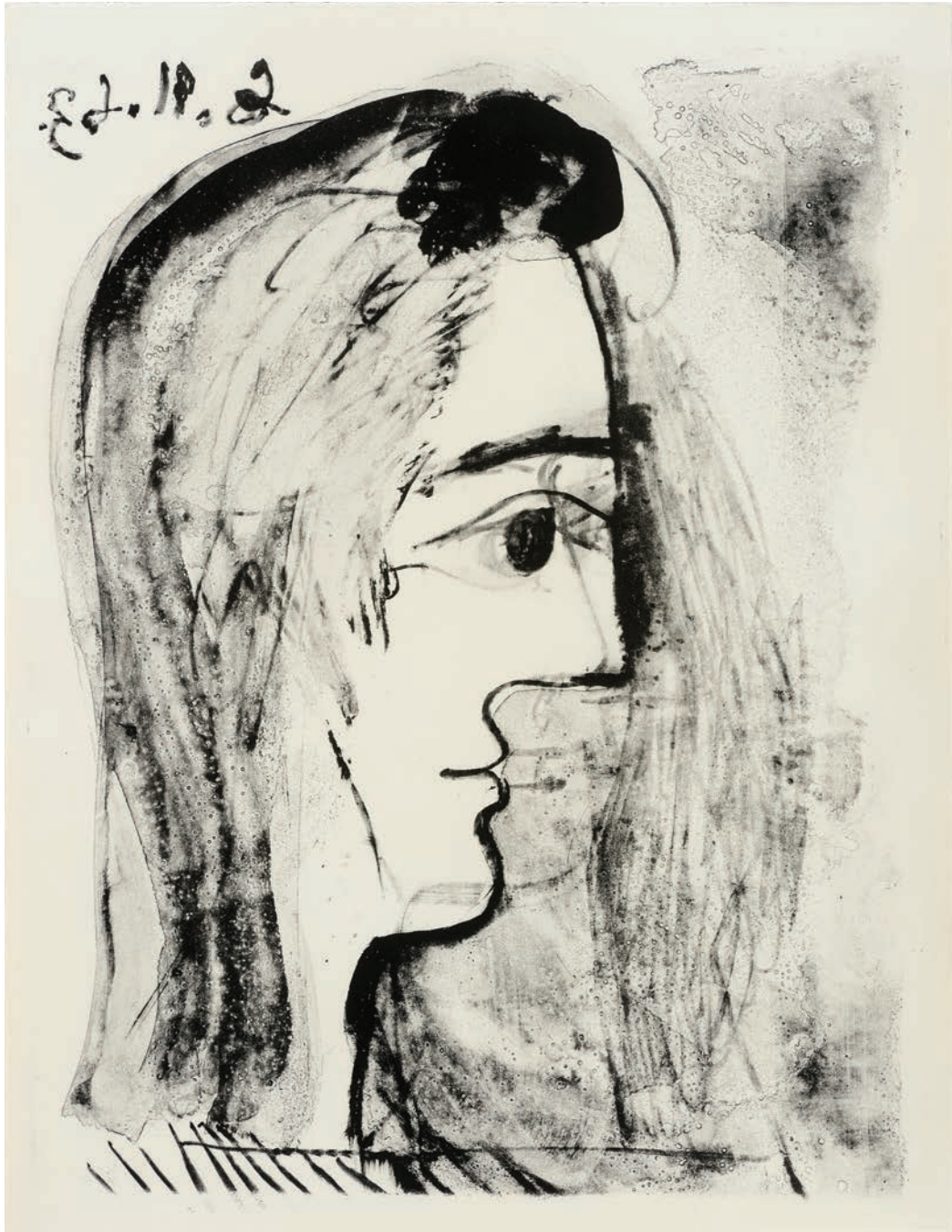
v desce datováno nahoře vlevo stranově obráceno „6. 11. 63.“ (přičemž datum bylo změněno z „2. 11. 63.“ na „6. 11. 63.“)
dated in the board on the left up, turned sides „06. 11. 63.“ (while the date was changed from „02. 11. 63.“ on „06. 11. 63.“)
62 x 45 cm

Literatura / *Literature*

Fernand Mourlot, „Picasso Lithograph“, Andre Sauret Editions du Livre, Paris 1970, kat. č. / *cat. No.* 389, str. / *page* 288.

„Pablo Picasso - Die Lithographien“, Einleitung von Ernst-Gerhard Guse, Werkverzeichnis von Bernd Rau, Verlag Gerd Hatje, Stuttgart 1988, kat. č. / *cat. No.* 759, str. / *page* 310f.

Ulrike Gauss (Hrsg.), „Pablo Picasso - Die Lithographie“, Graphikmuseum Pablo Picasso Munster, Die Sammlung Huizinga, Hatje Cantz Verlag, Munster 2000, kat. č. / *cat. No.* 842 / 389, str. / *page* 284.

Kejklíři, 1904-1905

Jugglers, 1904-1905

cyklus 14ti listů, suchá jehla / lept, 2 různé formáty papírů / *Series of 14 sheets, drypoint / etching, 2 different formats of papers*
65,8 x 50,5 cm a 50,5 x 33 cm

Náklad / Load

jako první náklad publikoval Ambroise Vollard v roce 1913

250 exemplářů na papíře Velin Van Gelder

27 nebo 29 exemplářů na starém japonském papíru

As the first load published by Ambroise Vollard in 1913

250 specimens on Velin Van Gelder paper

27 or 29 specimens on old Japanese paper

Poznámka / Note

Cyklus obsahuje / *The series contains:*

1. Skromné jídlo

1. *Modest food*, 46,5 x 37,5 cm

Kejklíři, 1904-1905

Jugglers, 1904-1905

cyklus 14ti listů, suchá jehla / lept, 2 různé formáty papírů / *Series of 14 sheets, drypoint / etching, 2 different formats of papers*
65,8 x 50,5 cm a 50,5 x 33 cm

Náklad / *Load*

jako první náklad publikoval Ambroise Vollard v roce 1913

250 exemplářů na papíře Velin Van Gelder

27 nebo 29 exemplářů na starém japonském papíru

As the first load published by Ambroise Vollard in 1913

250 specimens on Velin Van Gelder paper

27 or 29 specimens on old Japanese paper

Poznámka / *Note*

Cyklus obsahuje / *The series contains:*

2. Hlava ženy: Madeline

2. Head of a woman: Madeline, 12 x 9 cm

Kejklíři, 1904-1905

Jugglers, 1904-1905

cyklus 14ti listů, suchá jehla / lept, 2 různé formáty papírů / *Series of 14 sheets, drypoint / etching, 2 different formats of paper*
65,8 x 50,5 cm a 50,5 x 33 cm

Náklad / Load

jako první náklad publikoval Ambroise Vollard v roce 1913

250 exemplářů na papíře Velin Van Gelder

27 nebo 29 exemplářů na starém japonském papíru

As the first load published by Ambroise Vollard in 1913

250 specimens on Velin Van Gelder paper

27 or 29 specimens on old Japanese paper

Poznámka / Note

Cyklus obsahuje / *The series contains:*

3. Chudáci

3. *Paupers*, 23,5 x 18 cm

Kejklíři, 1904-1905

Jugglers, 1904-1905

cyklus 14ti listů, suchá jehla / lept, 2 různé formáty papírů / *Series of 14 sheets, drypoint / etching, 2 different formats of papers*
65,8 x 50,5 cm a 50,5 x 33 cm

Náklad / Load

jako první náklad publikoval Ambroise Vollard v roce 1913

250 exemplářů na papíře Velin Van Gelder

27 nebo 29 exemplářů na starém japonském papíru

As the first load published by Ambroise Vollard in 1913

250 specimens on Velin Van Gelder paper

27 or 29 specimens on old Japanese paper

Poznámka / Note

Cyklus obsahuje / *The series contains:*

4. Busta muže

4. *Bust of a man*, 12 x 9 cm

Kejklíři, 1904-1905

Jugglers, 1904-1905

cyklus 14ti listů, suchá jehla / lept, 2 různé formáty papírů / *Series of 14 sheets, drypoint / etching, 2 different formats of papers*
65,8 x 50,5 cm a 50,5 x 33 cm

Náklad / Load

jako první náklad publikoval Ambroise Vollard v roce 1913

250 exemplářů na papíře Velin Van Gelder

27 nebo 29 exemplářů na starém japonském papíru

As the first load published by Ambroise Vollard in 1913

250 specimens on Velin Van Gelder paper

27 or 29 specimens on old Japanese paper

Poznámka / Note

Cyklus obsahuje / *The series contains:*

5. Dva kejklíři

5. *Two jugglers*, 12 x 9 cm

Kejklíři, 1904-1905

Jugglers, 1904-1905

cyklus 14ti listů, suchá jehla / lept, 2 různé formáty papírů / *Series of 14 sheets, drypoint / etching, 2 different formats of papers*
65,8 x 50,5 cm a 50,5 x 33 cm

Náklad / Load

jako první náklad publikoval Ambroise Vollard v roce 1913

250 exemplářů na papíře Velin Van Gelder

27 nebo 29 exemplářů na starém japonském papíru

As the first load published by Ambroise Vollard in 1913

250 specimens on Velin Van Gelder paper

27 or 29 specimens on old Japanese paper

Poznámka / Note

Cyklus obsahuje / *The series contains:*

6. Hlava ženy z profilu

6. Head of a woman in profile, 29,5 x 25 cm

Kejklíři, 1904-1905

Jugglers, 1904-1905

cyklus 14ti listů, suchá jehla / lept, 2 různé formáty papírů / *Series of 14 sheets, drypoint / etching, 2 different formats of papers*
65,8 x 50,5 cm a 50,5 x 33 cm

Náklad / *Load*

jako první náklad publikoval Ambroise Vollard v roce 1913

250 exemplářů na papíře Velin Van Gelder

27 nebo 29 exemplářů na starém japonském papíru

As the first load published by Ambroise Vollard in 1913

250 specimens on Velin Van Gelder paper

27 or 29 specimens on old Japanese paper

Poznámka / *Note*

Cyklus obsahuje / *The series contains:*

7. Kejklíři

7. Jugglers, 28,5 x 32,5 cm

Kejklíři, 1904-1905

Jugglers, 1904-1905

cyklus 14ti listů, suchá jehla / lept, 2 různé formáty papírů / *Series of 14 sheets, drypoint / etching, 2 different formats of papers*
65,8 x 50,5 cm a 50,5 x 33 cm

Náklad / *Load*

jako první náklad publikoval Ambroise Vollard v roce 1913

250 exemplářů na papíře Velin Van Gelder

27 nebo 29 exemplářů na starém japonském papíru

As the first load published by Ambroise Vollard in 1913

250 specimens on Velin Van Gelder paper

27 or 29 specimens on old Japanese paper

Poznámka / *Note*

Cyklus obsahuje / *The series contains:*

8. Brod - koupání koní

8. *Ford – bath of horses*, 12 x 18,5 cm

Kejklíři, 1904-1905

Jugglers, 1904-1905

cyklus 14ti listů, suchá jehla / lept, 2 různé formáty papírů / *Series of 14 sheets, drypoint / etching, 2 different formates of papers*
65,8 x 50,5 cm a 50,5 x 33 cm

Náklad / Load

jako první náklad publikoval Ambroise Vollard v roce 1913
250 exemplářů na papíře Velin Van Gelder
27 nebo 29 exemplářů na starém japonském papíru
As the first load published by Ambroise Vollard in 1913
250 specimens on Velin Van Gelder paper
27 or 29 specimens on old Japanese paper

Poznámka / Note

Cyklus obsahuje / *The series contains:*

9. V cirkuse

9. In the circus, 22 x 14 cm

Kejklíři, 1904-1905

Jugglers, 1904-1905

cyklus 14ti listů, suchá jehla / lept, 2 různé formáty papírů / *Series of 14 sheets, drypoint / etching, 2 different formates of papers*
65,8 x 50,5 cm a 50,5 x 33 cm

Náklad / *Load*

jako první náklad publikoval Ambroise Vollard v roce 1913
250 exemplářů na papíře Velin Van Gelder
27 nebo 29 exemplářů na starém japonském papíru
As the first load published by Ambroise Vollard in 1913
250 specimens on Velin Van Gelder paper
27 or 29 specimens on old Japanese paper

Poznámka / *Note*

Cyklus obsahuje / *The series contains:*

10. Odpočívající kejklíř

10. *Resting juggler*, 12 x 9 cm

Kejklíři, 1904-1905

Jugglers, 1904-1905

cyklus 14ti listů, suchá jehla / lept, 2 různé formáty papírů / *Series of 14 sheets, drypoint / etching, 2 different formats of papers*
65,8 x 50,5 cm a 50,5 x 33 cm

Náklad / *Load*

jako první náklad publikoval Ambroise Vollard v roce 1913

250 exemplářů na papíře Velin Van Gelder

27 nebo 29 exemplářů na starém japonském papíru

As the first load published by Ambroise Vollard in 1913

250 specimens on Velin Van Gelder paper

27 or 29 specimens on old Japanese paper

Poznámka / *Note*

Cyklus obsahuje / *The series contains:*

11. Koupel

11. *Bath*, 34 x 28,8 cm

Kejklíři, 1904-1905

Jugglers, 1904-1905

cyklus 14ti listů, suchá jehla / lept, 2 různé formáty papírů / *Series of 14 sheets, drypoint / etching, 2 different formats of papers*
65,8 x 50,5 cm a 50,5 x 33 cm

Náklad / Load

jako první náklad publikoval Ambroise Vollard v roce 1913

250 exemplářů na papíře Velin Van Gelder

27 nebo 29 exemplářů na starém japonském papíru

As the first load published by Ambroise Vollard in 1913

250 specimens on Velin Van Gelder paper

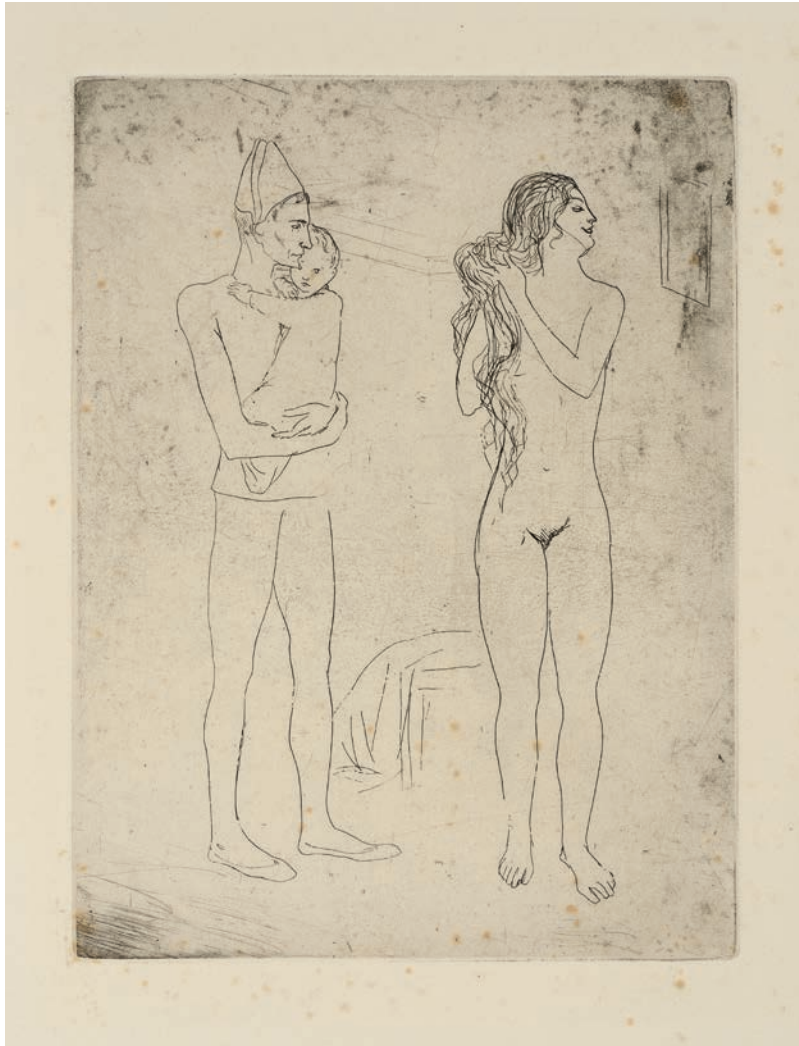
27 or 29 specimens on old Japanese paper

Poznámka / Note

Cyklus obsahuje / *The series contains:*

12. Matčina koupel

12. *Mother's bath*, 23,5 x 18 cm

Kejklíři, 1904-1905

Jugglers, 1904-1905

cyklus 14ti listů, suchá jehla / lept, 2 různé formáty papírů / *Series of 14 sheets, drypoint / etching, 2 different formats of papers*
65,8 x 50,5 cm a 50,5 x 33 cm

Náklad / *Load*

jako první náklad publikoval Ambroise Vollard v roce 1913

250 exemplářů na papíře Velin Van Gelder

27 nebo 29 exemplářů na starém japonském papíru

As the first load published by Ambroise Vollard in 1913

250 specimens on Velin Van Gelder paper

27 or 29 specimens on old Japanese paper

Poznámka / *Note*

Cyklus obsahuje / *The series contains:*

13. Salomé

13. *Salome*, 40 x 34,8 cm

Kejklíři, 1904-1905

Jugglers, 1904-1905

cyklus 14ti listů, suchá jehla / lept, 2 různé formáty papírů / *Series of 14 sheets, drypoint / etching, 2 different formats of papers*
65,8 x 50,5 cm a 50,5 x 33 cm

Náklad / Load

jako první náklad publikoval Ambroise Vollard v roce 1913

250 exemplářů na papíře Velin Van Gelder

27 nebo 29 exemplářů na starém japonském papíru

As the first load published by Ambroise Vollard in 1913

250 specimens on Velin Van Gelder paper

27 or 29 specimens on old Japanese paper

Poznámka / Note

Cyklus obsahuje / *The series contains:*

14. Barbarský tanec pro Salomé a Heroda

14. *Barbaric dance for Salome and Herode*, 18,5 x 23 cm

PABLO PICASSO

Grafiken aus den Jahren 1904–1968

Pablo Picasso erblickte im Jahr 1881 in Málaga das Licht der Welt. In der Zeit des Jugendstils wurde er, wiewohl noch ein sehr junger Maler, als erstklassiges Talent der Kunstszene von Barcelona gehandelt. Spanien, Barcelona, Paris – das waren für Picasso sensationelle Brennpunkte seiner Welt. Den Schritt zum wahren Ruhm machte er jedoch durch seinen Umzug nach Paris, im Jahr 1904. Im gleichen Jahr beginnt auch die Datierung des ersten grafischen Blattes, das in der Ausstellung in der Galerie MIRO gezeigt wird.

Das ausgestellte Konvolut lässt sich in zwei unterschiedliche Teile trennen. Einmal Picassos frühe grafische Arbeiten, aus den Jahren 1904–1905 und dann die grafischen Blätter aus einer späteren Schaffensperiode, bei denen es sich, bis auf eine Ausnahme (die Aquatinta Neun Köpfe aus dem Jahr 1934), um Drucke aus den Jahren 1947 bis 1968 handelt.

Die frühen Arbeiten sind in nur einem, dafür aber großartigen, aus vierzehn Grafiken bestehenden Zyklus vertreten und stammen samt und sonders aus den Jahren 1904–1905. Diese Drucke sind Picassos später Blauer und früher Rosa Periode zuzuordnen. Die Druckplatten zu diesen Grafiken kaufte im Jahr 1913 Ambroise Vollard, der berühmte Geschäftsmann und Galerist von Picasso, der sie verfestigte, die Grafiken druckte und in einer Auflage von 250 nicht nummerierten und nicht signierten Exemplaren herausgab. Der Zyklus erhielt die Bezeichnung *Les Saltimbanques* (Die Gaukler). Ein solcher Zyklus befindet sich auch in der Sammlung der Prager Nationalgalerie.

Ab Beginn des neuen Jahrhunderts fühlte sich Picasso immer stärker von Paris angezogen. Bereits 1901, also in seinem zweiten Lebensjahrzehnt, war er bei Vollard in der Rue Laffitte ausgestellt. Seine Blaue Periode zeichnete sich durch ein gespanntes soziales Empfinden aus – Picasso stellte Bettler, Arme und Personen am Rand der Gesellschaft dar. Die Rosa Periode war weniger moralistisch, der Autor blieb eher Beobachter, und die ganze Welt erschien ihm wie ein Theater beziehungsweise ein Zirkus. Berühmt wurde der junge Spanier bereits durch diese Werke, doch seine Entdeckungsfreude führte ihn weiter.

Picasso ist insbesondere als Begründer und wichtigster Vertreter des Kubismus bekannt. Er war von außergewöhnlicher Bedeutung für die tschechische Kunst, und auch Dr. Kramář trug hierzu mit seiner kultivierten Sammlertätigkeit bei. Der Kubismus wurde in Tschechien zum Stil der jungen Generation, der nicht nur die freie sondern auch die Gebrauchs Kunst und sogar die Architektur einzigartig beeinflusste. Der Maler Emil Filla verfolgte bis in die Vierzigerjahre parallel zu Picasso dessen kubistischen Weg. Nicht einmal Picasso selbst war dem Kubismus so treu wie Filla.

Der Erste Weltkrieg unterbrach die Entwicklung der Kunst aller Richtungen und beendete auch viele zwischenmenschlichen Beziehungen. Auch Picasso beschritt neue Wege der Kunst, nahm neue Impulse aus dem Neoklassizismus und dem Surrealismus auf. Seine Erfahrungen mit dem synthetischen Kubismus, und auch mit Collagen, weitete er auf originelle Weise aus. Im Jahr 1925 nahm er an der ersten surrealistischen Ausstellung teil. Surrealistische Motive, insbesondere körperliche Deformierungen, die primitiven animalischen Formen ähneln, wurden auch im folgenden Jahrzehnt zu einem charakteristischen Merkmal Picassos. Die Dreißigerjahre sind in der Ausstellung nur durch eine einzige Grafik – *Neuf têtes* (Neun Köpfe) – vertreten, die mit dem 9. 11. 1934 datiert ist. So, als wollte Picasso seine technische Fähigkeit prüfen, zeichnerisch Umrisslinien und Räumlichkeit darstellen zu können. Er nutzte die Qualitäten der Druckerschwärze, um Tiefen und Weichheit auszudrücken. Das System der geordneten Bildfelder erinnert auch an die leidenschaftlichen, gegen General Franko gerichteten satirischen Grafikblätter.

In den Vierzigerjahren schuf Picasso eine äußerst expressive Form des Kubismus, die großen Einfluss auf die bildnerische Kunst der Nachkriegszeit hatte. Unter den ausgestellten Grafiken finden sich insbesondere in dem großen Aquatinta *Die Ägypterin*, *Torso einer Frau*, aus dem Jahr 1953 Spuren dieses expressiven Kubismus. Nach dem Zweiten Weltkrieg wandte sich Picasso der Lithografie zu. Im Pariser Atelier von Fernand Mourlot entstanden in den Jahren 1945–1949 hunderte Lithografien.

Seine außergewöhnliche Kreativität, die oft alles Vorhergehende in Abrede stellte, erweckte in Picasso auch kunstgeschichtliches Interesse. Seine Variationen zu Bildern von Velázquez, Delacroix und Rembrandt sind der beste Beweis hierfür. Für die hier ausgestellten Werke ist allerdings die aus den Werken von Cranach und Goya stammende Inspiration am wichtigsten. Picasso war wie verzaubert von Lucas Cranach dem Jüngeren. Hier begründet sich die, für Picasso unübliche, Statizität einiger Porträts aus den 40er und 50er Jahren des vergangenen Jahrhunderts. Die Inspirationen zu diesen Porträts, die sich oft durch einen düsteren Hintergrund auszeichnen, waren starre psychologisch und bildnerisch jedoch bemerkenswerte Renaissanceporträts.

Goyas Einfluss wiederum macht sich unbestreitbar in Picassos Zugang zur Kunst bemerkbar. Allein das Bewusstsein der Andersartigkeit des Künstlers gegenüber den Anderen, der Andersartigkeit Spaniens gegenüber dem restlichen Europa, gab Picasso den Mut und die Kraft zu seiner ungefesselten Originalität. Häufig in dramatischem Kontrast zur französischen Zurückhaltung und Kultiviertheit.

Am deutlichsten wird dies in seinen frühen Werken mit Gauklern und Bettlern, jedenfalls in *Die Fräulein von Avignon*; umso mehr noch, als es sich hier keineswegs um den Einfluss einer idyllischen Stadt in der Provence, sondern um den eines Frauenhauses in der Calle de Avignon in Barcelona handelt. Doch vor allem gibt es hier Stierkämpfe, die für Goya

und Picasso das Theater der Welt sind – ein aufregendes Überbleibsel aus mystischen Zeiten. Zu einigen Themen, wie etwa den Stierkämpfen, kehrte Picasso immer wieder zurück. Sogar die erste grafische Arbeit Picassos, der Linkshänder, aus dem Jahr 1899, zeigt einen Ausschnitt aus einem Stierkampf – einen Gladiator – der, als er von der Druckplatte auf Papier übertragen wurde, seitenverkehrt, also ein Linkshänder war.

In dieser Ausstellung sind auch mehrere Grafiken aus dem Jahr 1968 vertreten. In diesem Jahr, genauer gesagt, zwischen dem 16. März und dem 5. Oktober, druckte er in Mougins gemeinsam mit dem Drucker Crommelynck 347 Grafiken. Die meisten zu seinen Lieblingsthemen – dem Stierkampf, dem antiken Mythos, dem Maler und seinem Modell und dem Zirkus. 1968 war Picasso siebenundachtzig Jahre alt, und dennoch war dies nicht sein letzter großer Grafik-Zyklus. In den Jahren 1970–1972 kamen weitere 156 Radierungen hinzu. Den Drucker Pierre Crommelynck verewigte Picasso auf seiner Aquatinta vom 22. September 1966. Auch diese Aquatinta ist in der der Galerie Miro ausgestellt.

Dreiunddreißig Grafiken stammen aus einer namhaften deutsch-schweizerischen Galerie. Die Grafiken (Radierungen, Kaltnadeltechnik, Aquatinta, Lithografien und ein farbiger Linolschnitt) sind in den Werkverzeichnissen zu den Grafiken von Picasso gelistet. Die Aufstellung der von Picassos Drucker Fernand Mourlot verarbeiteten lithografischen Werke ebenso, wie die von Georges Bloch geschaffenen Grafik-Zyklen.

Prag, im Jahr 2013

Petr Štěpán
Kunsthistoriker

ПАБЛО ПИКАССО

Графические произведения периода 1904–1968 гг.

Пабло Пикассо родился в 1881 году в испанском городе Малаге. Ещё будучи молодым художником он становится признанным талантом барселонской художественной сцены периода сецессии. Испания, Барселона, Париж – все это явилось источником вдохновения его внутреннего мира. Однако шагом на пути к настоящей славе стал переезд художника в Париж в 1904 году. Этим годом и датируется его первая графическая работа, представленная на выставке в Галерее МИРО.

Выставленную подборку произведений можно разделить на две разные части. Первая – это ранние графические работы Пикассо 1904-1905 гг., вторая часть содержит более поздние графические произведения (за исключением акватинты «Девять голов» 1934 г.) и печатные работы, созданные с 1947 по 1968 год.

Ранние работы представляют собой единственный, зато великолепный цикл из четырнадцати графических работ, созданных в 1904-1905 гг. Это печатные работы (офорты) Пикассо позднего голубого и розового периода его художественного творчества. Печатные доски к этим графическим работам в 1913 году приобрел известный коммерсант и галерист Пикассо Амбруаз Воллар, который с них напечатал и издал тиражом 250 штук комплект пронумерованных и неподписанных работ. Цикл был назван *Les Saltimbanques* («Комедианты»). Один из комплектов находится в коллекции пражской Национальной галереи.

Начиная с нового столетия, Париж все более очаровывал Пикассо. Уже в 1901 году, когда художнику было двадцать лет, состоялась выставка его работ в галерее Воллара Rue Laffitte. Голубой стиль ознаменован преобладанием социальных чувствований. Пикассо изображал попрошайек, нищих, людей, оказавшихся на периферии общества. Розовый стиль уже менее нравоучителен, здесь автор становится скорее наблюдателем, весь мир для него обратился в театр или цирк. Уже эти работы прославили молодого испанца, но страсть к новым открытиям звала его дальше.

Пикассо известен прежде всего как основоположник и главный протагонист кубизма. Чрезвычайным явилось его значение для чешского искусства, этому способствовал своей эрудированной деятельностью

коллекционера и д-р Крамарж. В Чехии кубизм становится стилем молодого поколения, уникальным образом влияя на чистое и прикладное искусство и даже на архитектуру. Художник Эмиль Филла шел параллельным с Пикассо творческим путем вплоть до сороковых годов прошлого столетия. Даже сам Пикассо не оставался настолько верен кубизму, как Филла.

Первая мировая война прервала развитие искусства по всем направлениям, разорвав и многие межчеловеческие отношения. И Пикассо устремился вперед по новым направлениям искусства. Он впитывает новые импульсы неоклассицизма и сюрреализма, оригинально пробует свой опыт в синтетическом кубизме и коллаже, участвует в первой выставке сюрреалистов в 1925 году. Сюрреалистические мотивы, прежде всего деформации тела, внешне напоминающие примитивные животные формы, стали для Пикассо характерным знаком и на последующие десятилетия. Тридцатые годы представлены на выставке только одной графикой – «Девять голов», датированной 9 ноября 1934 года. Здесь Пикассо как бы испытывает свои технические способности в стремлении выразить рисунком контурные линии и пространство. Для подчеркивания глубины и мягкости он применяет качества черной типографской краски. Система упорядоченных изобразительных ячеек напоминает сатирические графические листы, страстно нацеленные против генерала Франко.

В сороковые годы Пикассо создал весьма экспрессивную форму кубизма, оказавшую большое влияние на послевоенное изобразительное искусство. Из числа выставленных графических работ следы такого экспрессивного кубизма несет прежде всего большая аквантинта «Египтянка. Торс женщины», созданная в 1953 году. После Второй мировой войны Пикассо занимается литографией. В парижской мастерской Фернана Мурло в 1945-1949 гг. возникли сотни литографий.

Чрезвычайная креативность, зачастую отвергающая всё предыдущее, привела Пикассо к интересу к истории искусства. Это подтверждают его вариации картин Веласкеса, Делакруа, Рембрандта. Однако, что касается здесь представленной коллекции, наиболее важно вдохновение творчеством Кранаха и Гойи. Лукас Кранах младший попросту очаровал Пикассо. Отсюда появляется она – необычная прежде для Пикассо статичность некоторых портретов 40-х или 50-х гг. Вдохновляющим началом в этих работах, часто выделяющихся темным фоном, были застывшие, но психологически и образно весьма примечательные портреты в стиле ренессанса.

К тому же влияние Гойи бесспорно ощутимо в конкретном подходе Пикассо к искусству. Само осознание отличия художника от остальных людей, отличие Испании от остальной Европы придавало отважность и силу его ничем не связанной оригинальности. Зачастую в драматическом контрасте с французской умеренностью и воспитанностью.

В этом направлении наиболее внятными началами были его ранние работы, отображавшие комедиантов и попрошайек, но, конечно, и сами «Авиньонские девицы», тем более, что речь идет не о сцене из идиллического провансальского городка, а из публичного дома в Барселоне на Авиньонской улице. Но прежде всего, это бой быков, коррида, для Гойи и Пикассо это всемирный театр, возбуждающий пережиток мифических времен. Пикассо постоянно возвращается к некоторым темам, бой быков был одной из них. В конце концов, и первая графическая работа Пикассо – «Левша» 1899 года изображала сцену из корриды – пикадора, который изображен на печатном оттиске на бумаге с обратной стороны, то есть левшой.

На выставке также представлены несколько работ, созданных в 1968 году. В этом году, точнее, в период с 16 марта по 5 октября, художник напечатал в Мужене вместе с печатником Кроммелинком 347 графических работ. В своем большинстве это излюбленные им темы – коррида, античные мифы, художник и его модель, цирк. В 1968 году Пикассо было уже 87 лет, однако это не был его последний крупный графический цикл, еще 156 офортов он напечатал в 1970-1972 гг.

Самого печатника Пьера Кроммелинка Пикассо запечатлел на акватинте 22 сентября 1966 года. И эта акватинта выставлена в Галерее МИРО.

Тридцать три графические работы, представленные на выставке, происходят из известной немецко-швейцарской галереи. Графические произведения (офорты, работы в технике сухой иглы, акватинты, литографии и одна цветная линогравюра) зарегистрированы в номенклатурных каталогах творчества Пикассо – как в реестре литографий печатника Пикассо Фернана Мурло, так и в реестре графических произведений Жоржа Блоха.